

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὁ Θεόδωρος Βερνιέρ, μαρκίσσιος Ἀγνώστου τὸ παράδοξον τοῦτο ὄνομα πρῶτος τὸ ἔλαβεν εἰς ἕκ τῶν προγόνων μου, ὅστις σώσας τὴν ζωὴν Λουδοβίκου τοῦ ΓΣΤ' κατὰ τὴν μάχην τοῦ Μοντερῦ, δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ φανερώσῃ τὸ ὄνομά του. «Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος, ἄς γείνη μαρκίσσιος Ἀγνώστος!»

ΒΑΡΩΝΗ μειδιῶσα

Ἄλλ' ὁ Μιρανδών;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ μειδῶν καὶ αὐτὸς

Ὁ Μιρανδών εἶνε τώρα ἐντὸς φυλακῆς σκοτεινῆς τοῦ δεσποτηρίου τῶν Παρισίων.

ΣΚΗΝΗ ΙΗ'.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ, ΒΑΡΩΝΗ, ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ κρούουσα τὴν πρὸς δεξιὰ θύραν

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ἐρασμίως

Εἰμπορεῖτε ν' ἀνοίξετε.

ΒΑΡΩΝΗ ἀνοίγουσα

Τί εἶνε;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ εἰσερχομένη

Κυρία! κυρία!

ΒΑΡΩΝΗ

Τί εἶνε πάλιν;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Ὁ ἱερεὺς τῆς ἐξοχῆς ἀναγκασθεὶς ὑπὸ τῆς πλημμύρας ἔρχεται ζητῶν καταφύγιον εἰς τὴν ἐπαυλίαν.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ὁ ἱερεὺς. Ἔχει ἄρα γε καὶ τὰ πετρὰ χεῖλιά σου;

ΒΙΚΤΩΡΙΝΗ

Πιστεύω, κύριε, ὅτι τὰ ἔχει.

ΒΑΡΩΝΗ θλίβουσα τὴν χεῖρα τοῦ ἀγνώστου, ὅστις τὴν θεωρεῖ περιπαθῶς.

Λοιπὸν! ἄς εἰσέλθῃ.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἡ ἔμφυτος ὀρμὴ πρὸς τὸ καταστρέφειν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις παράγεται ὑπὸ πολλῶν αἰτιῶν. Ἄλλ' εἰς τινὰς λαοὺς ἐπικρατεῖ εἰσέτι ἡ συνήθεια τῆς ἀνθρωποφαγίας. Οἱ ἀρχαῖοι ἀναφέρουσι βαρβάρους τινὰς λαοὺς ὡς τοὺς Ἰσσηδονας, τοὺς Παδαίους, τοὺς Μασσαγέτας τοὺς Ἀνδροφάγους, οἵτινες ἔτρωγον σάρκας ἀνθρώπινας. Τὸ φρικῶδες τοῦτο ἔθιμον συναντᾶται καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς παρὰ τοῖς λαοῖς ταῖς μᾶλλον ἀγρίοις· ἀλλ' ἡ φύσις ἡμ παρῴσθαι ἢ ἀνθρωποφαγία τῶν λαῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Πολυνησίας δεικνύει ὅτι πλειότερον παράγεται ὡς ἐκ τῶν θρησκευτικῶν προλήψεων, ἀλλοκότων ἰδεῶν, ἢ ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς σωματικῆς διατροφῆς. Πολλὰ πολυνησιωτικὰ φυλαὶ ἐφαντάζονται ὅτι ἡ καταβροχθίζων τὸν ἐχθρὸν τοῦ ἐγγέει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀνδρείαν τοῦ θύματός του. Ὡς παρετήρησεν ὁ Α. Οὐμβόλδος, τὸ ἔθιμον τῶν ἀνθρωποθυσιῶν συνδέεται στενωτάτα μὲ τὸ τῆς ἀνθρωποφαγίας· κατέτρωγον κατ' ἀρχὰς τὸ θῆμα ἐν θρησκευτικῷ συμποσίῳ. Σήμερον ἔτι φυλαὶ τινες τοῦ Ἀμαζῶνος ποταμοῦ, ἕνα μῆνα μετὰ τὴν κηδείαν τοῦ θανόντος, ἐκθιάπτουσι τὸ σῶμά του, τὸ θέτουσιν ἐντὸς μεγάλου λέβητος καὶ τὸ ἀφίνουσι ν' ἀπανθρακωθῇ ἐντελῶς· ἔπειτα μεταβάλλουσι τοὺς αἰθρακας εἰς κόνιν, ρίπτουσι αὐτὴν ἐντὸς ποτοῦ ὅπερ καταπίνουσι, νομίζοντες ὅτι ἐγγέουσι οὕτω ἐν ἑαυτοῖς τὰς ἀρετὰς τοῦ θανόντος. Πρὸ ὀλίγου ἀκόμη εἰς τὰς νήσους τῆς Σανδβίχης ἔτρωγον τὰ πτώματα τῶν ἀγαθῶν ἡγεμόνων, οἵτινες ἀπέθνησκον ἐκ φυσικοῦ θανάτου, ἵνα μὴ βεβηλωθῶσι τὰ πτώματα αὐτῶν· ταύτην δὲ τὴν πράξιν τὴν ὠνόμαζον. Τρώγειν τοὺς ἀρχηγοὺς ὑπὸ ἀγάπης. Εἰς τοὺς αὐτόχθονας τῆς Αὐστραλίας ἢ ἀνθρωποφαγία δὲν συνειθίζεται εἰμὴ διὰ τινὰς μα-

γικὰς τελετάς. Οἱ Βαττάκοι τῆς Σουμάτρας, οἵτινες δὲν εἶναι συνήθως ἀνθρωποφάγοι, γίνονται τοιοῦτοι ὡς ἐκ τῶν κεφαλικῶν ποιῶν. Ἀφοῦ ὁ κατάδικος θανατωθῆ, τὸ σῶμά του διαμελίζεται ὑπὸ τῶν παρευρισκομένων, οἵτινες τὸ καταβροχθίζουσιν εἰς τεμάχια. Οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς τοῦ θύματος δικαιούνται νὰ λάβωσι τὰς καλλιτέρας μερίδας. Παρ' ἄλλοις ἔθνεσιν, οἷον παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς τῆς Γοκιάνης, ἡ ἀνθρωποφαγία εἶναι ἀπλή ἐκδίκησις. Πᾶσα νίκη κατ' ἐχθρικῆς ὀρδῆς πανηγυρίζεται δι' ἐνὸς γεύματος εἰς ὃ καταβροχθίζουσι τεμάχιά τινά ἐκ τοῦ πτώματος αἰχμαλώτου τινός.

Ἐν τούτοις πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἐὰν ἡ ἀνθρωποφαγία δὲν ὑπῆρξε συνέπεια ἀπορίας ζωϊκῆς τροφῆς, εἰς τινὰς ὅμως περιστάσεις διετηρήθη καὶ μάλιστα ἐπηνυξήθη ὡς ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης. Εἰς τὰς νήσους τῆς Πολυνησίας ἔνθα τὰ μαστυφῶρα ἦσαν σπανιώτατα, ἡ ἡδονὴ τῆς γνώσεως τῆς σαρκὸς τοὺς παρεκίνει νὰ τρώωσι τὸ πτώμα τοῦ ἐχθροῦ. Εἰς τὰς Φινγδίας νήσους εἶδον ἀρχηγόν τινα δεικνύοντα τὰ ὅσα 872 ἀτυχῶν οὗς ὁ πατήρ του εἶχε φάγει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του. Τοσαύτη κατανάλωσις ἀνθρωπίνης σαρκὸς δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῆ εἰμὴ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ζωϊκῆς τροφῆς. Διὰ τοὺς Κοβίους τῆς Ὑππίης, ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἀληθὲς κυνήγιον, καὶ οἱ ἄγριοι οὗτοι κηρύττουσι τὸν πόλεμον εἰς τὰς ὁμόρους φυλάς πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν νὰ προμηθευθῶσιν ἀνθρωπίνην σάρκα, ἐὰν δὲ λάβωσι πλειοτέραν τῆς ἀρκούσης, τὴν ξηραίνουν καπνίζοντες καὶ φυλάττοντες αὐτὴν ὡς προμήθειαν. Εἶδον εὐρωπαϊοὺς τινὰς ἐξητλημένους ὑπὸ τῆς πείνης νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὴν φρικώδη αὐτὴν τροφήν. Ἐν Αὐστραλίᾳ, κατόπι νησιῶν, ἡ ἀνθρωποφαγία ἔλαβε πολλάκις φρικῶδεις διαστάσεις. Τὴν σήμερον ἔτι ἡ φοβερὰ αὕτη συνήθεια ὑφίσταται εἰς τινὰ μέρη τῆς Πολυνησίας καὶ τῆς Πασουασίας.

Ἡ προπαρασκευὴ τῆς τροφῆς ἐφεῦρε

προῶρος τὴν χρῆσιν τοῦ πυρός καὶ τῆς καυσίμου ὕλης. Ἡ φλοξ παρήχθη κατ' ἀρχὰς οὐχὶ ἐκ τῆς συγκρούσεως λίθων χαλκωδῶν μετὰ σώματος στερεοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς προστρίψεως δύο ξύλων. Τοιοῦτος εἶναι ὁ τρόπος τοῦ ἀνάπτειν τὸ πῦρ τὸν ὁποῖον ἀναμιμνήσκουσι τὰ ἀρχαῖα ἄσματα τοῦ Βίδα. Δύο τεμάχια ξύλου ἀπαρτίζουν τὸ ἀρανί, καὶ ἐκ τῆς προστρίψεως τῶν δύο τούτων τεμαχίων παράγεται τὸ θυσιαστήριον πῦρ.

Τὰ ξύλα ἤρκεσαν ἐπὶ πολὺν χρόνον ὡς καυσίμος ὕλη διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου, διότι ἐν ἀρχῇ, ἦσαν σχεδὸν ἀφθονα. Ἀλλ' οἱ ποιμενικοὶ λαοὶ ἀναγκαζόμενοι χάριν τῶν ποιμνίωντων νὰ κατοικῶσιν ἀνοικτὰς πεδιάδας, προσέδραμον ταχέως εἰς ἄλλο εἶδος καυσίμου ὕλης· τὰ ζῶά των παρέσχον εἰς αὐτοὺς τὴν ξηρανομένην κόπρον, ἣτις ἀντεκατέστησε δι' αὐτοὺς τὸ ξύλον. Ταύτης τῆς καυσίμου ὕλης ποιοῦνται εἰσέτι χρῆσιν πολλὰ ἀραβικὰ φυλὰ τῆς ἐρήμου, εἰς τὸ Θιβέτ, εἰς τὴν Μογγολίαν, ὅπου τὰ ἀργῶλ συναζονται μετὰ φροντίδος διὰ νὰ χρησιμεύωσιν ὡς τροφή τοῦ πυρός καὶ πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ. Τὸ πῦρ ἄλλως τε δὲν ἐχρησίμευσε μόνον ὡς μέσον ἀναγκαῖον πρὸς ἐκδίωξιν τοῦ ψύχους καὶ ἐτοιμασίαν τῆς τροφῆς· λίαν προῶρος τὸ μετεχειρίσθησαν ὡς μέσον προστασίας ἐναντίον τῶν ἀγρίων ζῶων, ἐναντίον καὶ αὐτῶν τῶν ἐντόμων. Ὁ τρόπος διὰ τοῦ ὁποῖου ἐψήρουν τὰς τροφὰς καὶ τὰ σκεύη, τὰ ὁποῖα μετεχειρίζοντο πρὸς τοῦτο, ἐπαισθητῶς μετεβλήθησαν μετὰ τὴν πρῶτον τῆς κοινωνίας. Μὴ ἔχοντες κατ' ἀρχὰς οἱ ἀνθρώποι μὴτε ἐστίας μὴτε κλιβάνους ἔσκαπτον εἰς τὸ ἔδαφος ὀπήν ὅπου ἐναπέθετον συνήθως ἐπὶ κοιτίδος χαλκῶδους τὸ μὴ διαμεμελισμένου ζῶον· ἐκάλυπτον ἀκολούθως τὸν λάκκον διὰ χώματος καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἤναπτον ξύλα καὶ φύλλα. Τοιοῦτος εἶναι ὁ τρόπος τῆς ὀπτήσεως τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται εἰσέτι ἐνίοτε οἱ τοσοῦτον πιστοὶ εἰς τὰς ἀρχαίας συνηθείας χωρικοὶ τῆς Σαρδηνίας. Τὸν αὐτὸν περίπου τρόπον μετεχειρίζοντο καὶ οἱ νησιῶται

τοῦ Ταῖτι διὰ νὰ ψήνωσι τοὺς κύνας καὶ τοὺς χοίρους καὶ νὰ προετοιμάζωσι τὸ πίχα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ

Ἡ Ἑλλάς, κύριος, μακρὴν μακρῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δυτικῆς ὁμοῦ γρηγορήσῃ, αὐταῖς οἱ μαστοίχοι, ἀφίλει εἰς τὴν γεωγραφικὴν αὐτῆς θέσιν τοῦ παρὰ τὴν καὶ πρὸς αὐτῆς μέλλον, ὅπερ ὅσον νὰ ἔχῃ πάντοτε ἀπ' αὐτῆς ἑαυτὴν. Λόγος τοῦ Παι. Κωλέττου εἰς τὴν ἑτικὴν τῆς Ἑλλάδος συνέλευσιν. Συναθροισμὸς τῆς 26 Ἰανουαρίου 1844.

Ὁ Ἰωάννης Κωλέττης, εἰς τῶν ἡρώων τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, ἦν ἀληθῆς προσωποποίησις τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος, ἡ φυσιογνωμία καὶ ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ ἀπετέλουν λίαν περιέργου κρᾶμα τῶν συνεστῶτων αὐτὸ διαφόρων στοιχείων. Πρὸς τῷ ἀριεῖ ἦθει, τῷ δυσπροσίτῳ καὶ ποιητικῷ πνεύματι, ἐπὶ πᾶσι δὲ πρὸς τῆ τοῦ παλληκαρίου μεγαλαυχία, ἦσαν τὸ ἐπιφυλακτικὸν, τὴν σύνεσιν καὶ τὴν λεπτότητα τοῦ διπλωμάτου. Δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ, ὡς κάλλιστα παρατηρεῖ εἰς τῶν πνευματωδεστέρων συγγραφέων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος (1), οὔτε ὡς Ἕλληνας τῶν παλαιῶν χρόνων, οὔτε ὡς ἀπόλυτος ἀπομιμητὴς τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης, ἀλλ' ἐξεναντίας ἦν ἀληθῆς Ἕλληνας τῶν νεωτέρων χρόνων, συνενῶν εἰς ζωηροτάτην ἀγχίνοιαν καὶ ἀκριβῆ τῶν εὐρωπαϊκῶν πραγμάτων γνῶσιν, καλλαισθησίαν ἐκπεφρασμένην ἐξ αὐτῶν τῶν ἔξεων, τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς πατρίδος του, ἦν καλλαισθησίαν, εἰρήσθω ἐν παρενθέσει, κατεῖχε μᾶλλον ἐκ πατριωτισμοῦ ἢ ἐξ ὑπολογισμοῦ.

Οὐδέποτε θέλω λησμονῆσαι ἰδὼν αὐτὸν πλέον ἢ ἄπαξ ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν Παρισίων, μετὰ τῆς ἡλιοκαοῦς, ζωηρᾶς καὶ ἐρρυτιδωμένης μορφῆς του, τὸ ἐρυθρὸν αὐτοῦ φέσιον ἐλαφρῶς κεκλιμένον καὶ κατὰ τὸν ἄλβανικὸν τρόπον ἐπὶ τοῦ ὠτός, τὸν παχὺν τοῦ κλέφτου μύ-

(1) Ὁ Ἀλέξ. Σούτσος, εἰς σειρὰν βιογραφικῶν, δημοσιευθεισῶν διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς «Ἐνωσις», Σ. Σ.

στακα, τὸ ἀρειμάνιον καὶ σύναμα γλυκὺ αὐτοῦ ἦθος, ὅμοιον πονηροῦ καὶ καλοῦ παιδίου, τὸν νευρώδη καὶ γυμνὸν αὐτοῦ λαιμὸν, ἐξέχοντα ἐπὶ τῶν ποικιλμάτων τοῦ κυανοῦ αὐτοῦ ἐπειδύτου, τὸν μέγαν καὶ ῥωμαλέον αὐτοῦ κορμὸν, περιεζωσμένον μυριοπτύχῳ λευκῇ φουστανέλλῃ, ἥτις, εἰρήσθω ἐν παροῦσιν, δὲν διέπρεπε πάντοτε ἐπὶ ἀκραίφρῃ λευκότητι, τοῦθ' ὅπερ ἔτι μᾶλλον εἰέφαινε τὸν διακεκριμένον χαρακτήρα τοῦ παλληκαρίου.

Ἐν ὅλῳ τῷ ἀτόμῳ αὐτοῦ παρείχετο κρᾶμα ἀγχίνοιας καὶ ἀπλότητος, ἡσυχίας καὶ ζέσεως, ῥώμης καὶ προσηνείας, ὅπερ ἐφαίετο μοι εἰς ἐντελῆ ἀρμονίαν πρὸς τὰ ἐνδύματα ταῦτα, λεπτολόγου μὲν καὶ ἐνταυτῷ ἀγρίας κομψότητος. Ἀλλ' ὅτε κατὰ τύχην συνέβαιεν εἰς τὸν Κωλέττην νὰ ἐνδυθῆ τὴν ἀθλίαν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἐνδυμασίαν, ἀπώλετο πᾶν αὐτοῦ γόητρον· ἐφαίετο ὡς τις ἀρχαῖος ἐπιλοχίας τεθεὶς εἰς ἀποστρατείαν καὶ ἐνοχλούμενος ἐκ τοῦ ἐκ πεκίνου ἱματίου του, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου ἐὰν ὁ Μαυροκορδάτος ἀποβάλλων τὸ μέλαν ἐνδυμα, ὅπερ συνωδεύετο τόσῳ καταλλήλως ὑπὸ τῶν διόπτρων του, ἵνα περιβληθῆ τὸν ἐθνικὸν ἐπειδύτην καὶ τὴν φουστανέλλαν, ἐφαίετο ὡς τι ἑτερογενές.

Ὡς πολλοὶ τῶν διακριθέντων ἐν τῷ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνι, ὁ Ἰωάννης Κωλέττης ἐγεννήθη ἐκτὸς τῶν ἀποτελούντων τὸ νῦν Ἑλληνικὸν βασίλειον ὀρίων· ἦν εἰς τῶν υἱῶν τῆς εὐάνδρου ἐκείνης Ἠπίρου, ἥτις παρέσχε τῇ ὑποδούλῳ Ἑλλάδι τοὺς ἀνδρειοτέρους αὐτῆς προμάχους, ἀπὸ τοῦ Σκευδέρβεῦ μέχρι τοῦ Βούσαρη. Ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1788, ἐν τῇ πολίχνῃ Συράκῳ, παρὰ τὰ Ἰωάννινα, ἐξ ἀσήμου μὲν οἰκογενείας, πλὴν ἀπολαυούσης ὑπολήψεως ἐντὸς τῶν περιχώρων (1). Ἦδη τῆς παλιγγενεσίας τὸ

(1) Ἀνέγνωμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ τοῦ Δουβεργιέ Δουρὰν ὅτι ὁ Κωλέττης ἀνήκει εἰς διακεκριμένην οἰκογένειαν ἐν Ἠπίρῳ, ἀλλὰ κατὰ πληροφορίας, ἃς νομίζομεν ἀκριβεῖς, κλίνομεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τοῦτο εἶναι πλάνη. Σ. Σ.